

Heydər Əliyev və Azərbaycançılıq

Azərbaycan dövləti 1991-ci ildə müstəqillik əldə etdikdən sonra demokratik inkişaf yoluna qədəm qoymağa başladı. Lakin müstəqilliyin ilk illərində hakimiyət uğrunda daxili çəkişmələr, siyasi hərc-mərclik, anarxiya, iqtisadiyyatın iflic olması, insanların sosial vəziyyətinin kəskin səviyyədə aşağı düşməsi və Azərbaycanın rəhbərliyində dövlət idarəciliq qabiliyyətinə malik olmayan şəxslərin təmsil olunması, sehv həyata keçirilən daxili və xarici siyaset, milli ideologianın düzgün qurulmaması və bu boşluqdan yaranan situasiya nəticəsində daxildə etnik qarşıdurma, dövlətçiliyin itirilmə təhlükəsi, həmçinin Ermənistən tərəfindən torpaqlarımızın işğalı Azərbaycan dövlətinin demokratik inkişaf yolunu sərbəst və düzgün müəyyənləşdirməsinə əngel törətdi.

Bu gün Heydər Əliyevin adı Azərbaycan xalqının milli şüurunda «müstəqil demokratik Azərbaycan dövləti» anlayışının sinonimi kimi qavranılır.

Xalqımızın son 5 yüz illik tarixinde milli dövlətçiliyimizin formalasmasında Heydər Əliyev qədər böyük rol oynamış ikinci bir şəxsiyyət tapmaq mümkün deyildir və bu danılmaz həqiqətdir ki, tarixin istənilən mərhələsində öz aktuallığını qoruyub saxlayacaqdır. Heydər Əliyev Azərbaycanda böyük bir doktrinanın, milli dövlətçilik fəlsəfəsinin əsasını qoymuşdur. Məhz onun fədakar mübarizəsi sayesində ölkəmizdə həyata keçirilən islahatların miqyası və nəticələri deməyə imkan verir ki, artıq respublikamızda cəmiyyətin bütün sosial təbəqələrinin mənafəyini ifadə etmək gücünə malik dövlət qurulmuş, onun daha da inkişaf etməsi üçün zəruri potensial yaranmışdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanın yox, bütün dünya tarixində çox böyük rolu olan bir şəxsiyyət idi.

Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevi təkcə ölkəmizin, dövlətimizin qurucusu olan bir rəhbər kimi deyil, həm də xalqın, ölkənin xilaskarı kimi, dünyanın ən müdrik siyasetçisi kimi sevir və qəlbində daim yaşadır.

Heydər Əliyevin Azərbaycansevərliyi, onun 1969—1982-ci illərdəki birinci rəhbərliyi dövründə də özünü çox qabarıq şəkildə göstərmişdi. 1969-cu ildə Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə gelişи ilə ölkəmiz tərəqqi və inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Respublika feallarını, bütün xalqı vətənimizin daha da çıxəklənməsi naminə sefərbər edən Heydər Əliyev az bir vaxt ərzində ölkəni sözün həqiqi mənasında əsl quruculuq, yarış meydanına çevirdi. Azərbaycanın bütün bölgələrində qaynar iş ahəm-

gi hiss olunurdu. Yeni-yeni yollar çəkilir, körpülər salınır, əsrlərlə insan ayağı dəyməyən susuz sahralara yeni həyat bəxş edilirdi. Bəlkə də bu gün bütün bu deyilənlər adı qarşılana bilər. Ancaq o illərdə bütün bunlar inqilab idi—Heydər Əliyev epoxasının quruculuq inqilabı.

Heydər Əliyev 1969—1982-ci illərdə Azərbaycana rəhbərliyi dövründə Azərbaycan iqtisadi və sosial sahədə, elm və mədəniyyətin inkişafında, xalqın rifah-halının yüksəldilməsində çox böyük uğurlar qazanmışdır. Həmin dövrə keçdiyimiz yola nəzər salsaq inamlı deyə bilərik ki, Azərbaycanın bu gündü müstəqillik yolu 1969-cu ildən Heydər Əliyev tərəfindən başlanmışdır.

1982-ci ildə Heydər Əliyev o vaxtın ən nəhəng ölkələrindən sayılan SSRİ-də yüksək dövlət vəzifəsinə təyin olundu. Siyasi Büronun üzvü, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini kimi ali vəzifədə də Heydər Əliyev daim Azərbaycan üçün çalışıdı.

1987-ci ildə Qorbaçov qaraguru-hu Heydər Əliyevi vəzifəsindən uzaqlaşdırıldı və bununla da Azərbaycan üçün çətin günlər başlandı. Heydər Əliyevin hakimiyətdə olmadığını 1987—1993-cü illər Azərbaycan torpaqları erməni qəsbkarları tərəfindən işgal edilməye başlandı. Minlərlə insan qətle yetirildi, bir milyondan artıq həmvətənlərimiz öz ata-baba yurdlarından didərgin salındı. 1990-ci ildin yanvarında imperiya cəlladları Bakıda, 1992-ci ildin fevralında Xocalıda erməni quldur dəstəleri misli görünməmiş vəhşiliklər və soyqırımı töredilər.

AXC—Müsavat hakimiyətinin bacarıqsızlığı 1993-cü ildin əvvəlin-

dən başlayaraq Azərbaycanı daha böyük təhlükələr girdəbəna sürükledi. Həmin ilin may ayının sonunda azerbaycanda artıq vətəndaş qarşıdurması kritik həddə çatmış, Azərbaycan dövlətçiliyi tarixdən silinmək təhlükəsi qarşısında qalmışdı. Azərbaycanın müstəqil yaşaması əfsanəyə çevrilirdi. Bacarıqsız rəhbərliyin yarıtmaz siyaseti ucbatından ölkəmiz bir neçə yerə parçalanmaq təhlükəsi ilə üzləşmişdi.

Azərbaycan çətin vəziyyətə düşdükdə xalq yenə də öz liderinə müraciət etdi. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ilin yayında hakimiyətə gəlişi ilə dövlətçiliyin gücləndirilməsi, milli ideologianın qurulması, demokratianın yanmasına zərbə olan dövlətə təzyiq qruplarının və qeyri-qanuni silahlı birləşmələrin, eləcə də digər cinayətkar ünsürlərin zərərsizləşdirilməsi, dövlətin parçalanmasının qarşısının alınması, daxili və kənar təzyiqlərin zərərsizləşdirilməsi, hakimiyət strukturlarının işinin təkmiləşdirilməsi, daxili və xarici siyasetin düzgün qurulması və nəticədə cəmiyyətdə ictimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsinin əsasları qoyuldu. Heydər Əliyev Naxçıvandan Bakıya gəldi. Heydər Əliyevin qətiyyəti, iradəsi, müdrikliliyi Azərbaycanı böyük belalardan xilas etdi.

Həmişə xalqın iradəsinə və dəstəyinə arxalanmış lider fəaliyyəti dövründə ölkəmizi irəli aparmışdır. Azərbaycan inkişaf dövrünü yaşadı, ölkəmizdə bütün sahələrdə inkişaf prosesi başlandı.

Ümummilli liderimizin Azərbaycançılıq ideyalarına necə sədaqətlə olmasına və bu ideyanın qorunması uğrunda necə mübarizə aparmasını aşağıdakı misaldan da görmək olar.

Məlumdur ki, eramızdan əvvəl IV əsrden eramızın V əsrinədək 900 il Qafqaz Albaniyasının paytaxtı olmuş qədim Qəbələ şəhəri bizim in-di ki Qəbələ rayonunda yerləşmişdir. Qədim şəhərin qala və giriş darvazalarının, bəzi binaların qalıqları indi də qalmaqdadır. 1976-cı ildən başlayaraq o vaxtkı SSRİ silahlı qüvvələrinin ən güclü radiolokasiya stansiyalarından biri Qəbələ rayonu ərazisində tikilməyə başladı. İmpriya generalları həmin stansiyaya yüksək gərginlikli elektrik xətti çəkilməsini planlaşdırarken xalqımızın tarixini, abidələrini nəzəre almamışdılar. Elektrik xəttinin bir neçə böyük qurğusunun tikintisi qədim Qəbələ şəhərinin ərazisinə, daha doğrusu qala qapıları üzərinə düşmüştü. Qədim Qəbələ şəhəri qalıqlarının məhv olması tariximizin daha bir nişanəsinin yer üzündən silinməsi təhlükəsi yaranmışdı. Rayon rəhbərləri də bu vandalizmlə barışaraq imperiya generallarına qarşı durmağın mənasız olduğunu söyləyirdilər. Belə anda rayonun vətənpərvər, tariximə hörmət bəsləyən öğulları birbaşa Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Heydər Əliyevə müraciət etdilər. Heydər Əliyev təcili olaraq rayona nüfuzlu komissiya göndərdi. Tariximizin nişanələrini yer üzündən silmək istəyənlərin və bununla barişan rayon rəhbərliyinin hərəkətləri müzakirə olundu. Abidəni dağıtmak istəyən generallar və rayon rəhbərləri cəzalandırıldılar. Heydər Əliyevin göstərişi ilə respublika Nazirlər Soveti 27 mart 1978-ci ildə Qəbələ tarix və mədəniyyət qoruğunun yaradılması haqqında qərar qəbul etdi.

Milli mənsubiyyət, tarixi kök, mili-mənəvi dəyərlər, bir sözə, Azərbaycançılıq həyatının bütün dövrərində ümummilli lider Heydər Əliyev üçün ən müqəddəs amal olmuşdur.

Ümummilli liderimizin Azərbaycançılıq ideyası geniş profilli, dövlət quruculuğunun bütün sahələrini əhatə edən konsepsiadır. Bu ideologiya həmçinin milli dirçəlişimizin ən dəqiq və doğru müəyyənləşdirilmiş konseptual istiqamətidir.

Azərbaycançılıq xalqımızın çox əzab-əziyyətlərə qazandığı tarixi sərvətidir. O real müstəqilliyə nail olmaq, vahid, bölünməz Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və möhkəmləndirmək üçün vasitədir.

Bu gün banisi Heydər Əliyev olan Azərbaycançılıq ideyası çox etibarlı əllərdədir. Cənab Prezidentimiz İlham Əliyev bütün fəaliyyətdə ümummilli liderimizin siyasetini davam etdirir. Respublikamız gündündə inkişaf edir, xalqın həyat səviyyəsi yaxşılaşır, dövlətçiliyimiz və müstəqilliyimiz möhkəmlənir.

Oqtay MƏMMƏDOV.